
KRD.P.30.2018.1

Warszawa, dnia 25 lipca 2018 r.

Szanowny Pan
dr Jarosław Gowin
Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Szanowny Panie Ministrze,

W odpowiedzi na pismo ozn. DLP.ZLS.1201.18.2018.DL z dnia 25 czerwca 2018 r., uprzejmie informuję, że Krajowa Reprezentacja Doktorantów przedstawia następujące stanowisko do przedłożonego do zaopiniowania projektu rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie dyplomów doktorskich, dyplomów habilitacyjnych i legitymacji doktoranta (projekt z dnia 21 czerwca 2018 r.):

Przepis § 6 ma niejasne brzmienie. Wydaje się, że w zamyśle Ministra sposoby wskazane w pkt 1 i w pkt 2 mają być alternatywnymi metodami dokonania sprostowania treści dyplomu albo zmiany danych osobowych w tych dokumentach. Jeżeli faktycznie taki był zamysł projektodawcy, to w takim wypadku pkt 1 i pkt 2 powinny być rozdzielone spójnikiem „albo”, bowiem literalna wykładnia obecnego brzmienia tego przepisu prowadzi do wniosku, że dla sprostowania dyplomu albo zmiany danych osobowych w dyplomie konieczne jest łączne wykonanie czynności wskazanych w pkt 1 i 2 – to zaś byłby absurd. Poważniejszym mankamentem tej regulacji jest jednak fakt, iż nie wynika z niej, w jakich przypadkach należy dokonać czynności określonych w pkt 1, a w jakich wydać nowy dokument zgodnie z pkt 2. Innymi słowy, wybór pomiędzy czynnościami z pkt 1 a wydaniem nowego dokumentu zgodnie z pkt 2 nie zależy od osoby bezpośrednio zainteresowanej, a jedynie od podmiotu dokonującego sprostowania albo zmiany. Tymczasem w wielu przypadkach zagwarantowanie decyzyjności osobie, której dyplom ma być sprostowany albo zmieniony, może mieć głębokie uzasadnienie. Na przykład w przypadku zmiany płci (a więc i imienia), zmiana danych osobowych dokonana w sposób wskazany w pkt 1 i ewentualna odmowa wydania nowego dokumentu na podstawie pkt 2 prowadziłyby do odkrycia zmiany płci posiadacza dyplomu przez każdego, kto zapoznawałby się z tak zmodyfikowanym

dypłomem. To zaś niewątpliwie prowadziłoby do naruszania uzasadnionych interesów i dóbr osobistych posiadacza dyplomu i mogłoby mu przynieść poważne reperkusje w sferze życia społecznego lub zawodowego. Podobnie byłoby np. w przypadku zmiany nazwiska, jeżeli przed zmianą było ono wysoce ośmieszające. W związku z powyższym Krajowa Reprezentacja Doktorantów proponuje oznaczenie dotychczasowej treści § 6 jako ust. 1 oraz dodanie ust. 2 w brzmieniu: „Sposób dokonania sprostowania treści dyplomu doktorskiego i dyplomu habilitacyjnego, ich duplikatów oraz odpisów, a także zmiany danych osobowych w tych dokumentach, jest wskazywany przez osobę, która ubiega się o to sprostowanie lub zmianę.”

Krajowa Reprezentacja doktorantów pozytywnie ocenia wskazany w uzasadnieniu projektu sposób ustalenia przez projektodawcę wysokości opłat za wydanie duplikatu i odpisu. Jednakże w § 9 ust. 1 ustalono wysokość opłaty za uwierzytelnienie na poziomie 26 zł. W porównaniu do aktualnego stanu prawnego jest to wzrost o 7 zł. Przy tak niskiej opłacie należy to uznać za wzrost znaczący, a mimo to powodów podniesienia wysokości tej opłaty projektodawca nie przedstawił w uzasadnieniu do projektu rozporządzenia. Wytyczne do wydania rozporządzenia, zawarte w art. 181 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, zobowiązują Ministra do wzięcia pod uwagę zapewnienia adekwatności wysokości opłat do kosztów. Jeżeli zatem względy związane z kosztami uwierzytelniania uzasadniają, zdaniem Ministra, podniesienie wysokości opłaty za uwierzytelnienie i to mimo, że jej aktualna wysokość została ustalona ledwie kilka miesięcy temu – rozporządzeniem z 19 stycznia 2018 roku¹ – to standardy rzetelnej legislacji wymagałyby przedstawienia przyczyn podwyższenia opłaty w uzasadnieniu do projektu rozporządzenia. Nie wydaje się w tym zakresie wystarczające odwołanie do wysokości opłaty skarbowej należnej z tytułu legalizacji dokumentów, a także lakoniczne stwierdzenie, że wysokość tej opłaty ustalono z uwzględnieniem kosztów dokonywania uwierzytelnienia, bo czy znaczy to, że jeszcze kilka miesięcy temu Minister (co prawda, nie będąc w tym zakresie związanym wytycznymi) ustalił wysokość opłaty w kwocie niedostosowanej do kosztów uwierzytelniania i stąd taka zmiana w tak krótkim czasie?

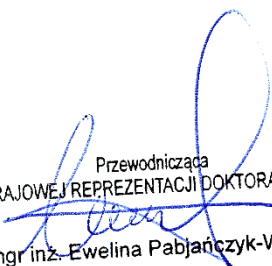
¹ Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 stycznia 2018 r. w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodzie doktorskim, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora (Dz. U. poz. 261).

Istotnym mankamentem opiniowanego projektu rozporządzenia wydaje się brak regulacji wskazujących podmiot właściwy do sporządzania duplikatów i odpisów dyplomów oraz dokonywania w nich sprostowań i zmian danych osobowych w sytuacji, w której podmiot, który pierwotnie wydał dyplom, już nie istnieje. W ocenie Krajowej Reprezentacji Doktorantów regulacja taka mieściłaby się w „sposobie sporządzania duplikatów i odpisów dyplomów oraz dokonywania w nich sprostowań i zmian danych osobowych”, stanowiącym jeden z przedmiotowych elementów ustawowego upoważnienia do wydania rozporządzenia, zaś brak tej regulacji może przynieść problemy praktyczne. Chodzi tu bowiem nie tylko o likwidację np. podmiotów doktoryzujących wskazanych w art. 185 ust. 1, ale także o likwidację federacji, bowiem zgodnie z art. 176 pkt 5 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, przepisy wydane na podstawie art. 181 stosuje się odpowiednio do federacji, co do których trudno dziś przewidzieć, jaka będzie częstotliwość ich powstawania i trwałość istnienia.

Krajowa Reprezentacja Doktorantów w całości popiera przewidzianą w załączniku nr 2 funkcję autodestrukcji hologramu. Jednocześnie Krajowa Reprezentacja Doktorantów zwraca uwagę, że w poprzednich latach funkcja autodestrukcji hologramów nierzadko uruchamiała się samoczynnie i polegała na tym, że daty na nich umieszczone po kilku miesiącach użytkowania legitymacji wycierały się, uniemożliwiając odczytanie okresu jej ważności. Stąd też niezbędne wydaje się zapewnienie hologramom (datom na nich umieszczonym) odpowiedniej trwałości, aby data, stosownie do treści załącznika nr 2, była naniesiona w sposób rzeczywiście nieusuwalny, zaś ewentualna autodestrukcja – kontrolowana i zależna od woli posiadacza legitymacji.

W pozostałym zakresie Krajowa Reprezentacja Doktorantów nie zgłasza uwag do opiniowanego projektu rozporządzenia.

Z wyrazami szacunku

Przewodnicząca
KRAJOWEJ REPREZENTACJI DOKTORANTÓW
mgr inż. Ewelina Pabjańczyk-Wlazło